

Sygn. akt I ACa 1176/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Józef Wąsik SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	Katarzyna Mitan

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2021 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.**

przeciwko **P. Ż. i M. Ż.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 26 września 2019 r. sygn. akt I C 299/19

oddala apelację.

SSA Józef Wąsik SSA Paweł Rygiel SSA Sławomir Jamróg

sygn. akt I ACa 1176/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 marca 2021 r.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił powództwo, którym powód, (...)Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W., domagał się od M. Ż. i P. Ż. zapłaty kwoty 41.209,65 CHF wraz z odsetkami, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do nieruchomości obciążonej hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 10.572,11 CHF oraz umowną zwykłą w kwocie 36.455,55 CHF ustanowioną na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy wB. prowadził księgę wieczystą numer (...), a stanowiącej własność pozwanych.

Sąd I instancji ustalił, że pozwani zawarli w dniu 30 maja 2008 r. z (...) Bankiem (...) S.A. w W. umowę kredytu Hipotecznego (...) ze zmiennym oprocentowaniem nr(...) Prawnym zabezpieczeniem spłaty kredytu była hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 10.572,11 CHF, zabezpieczająca spłatę odsetek i należności ubocznych oraz hipoteka umowna zwykła w kwocie 36.455,55 CHF, zabezpieczająca spłatę kapitału, ustanowiona na nieruchomości stanowiącej własność pozwanych, dla której Sąd Rejonowy w B.V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...).

Wobec zaprzestania przez pozwanych spłaty rat kredytu, pismem z dnia 12 lipca 2012 r. Bank wypowiedział umowę kredytową, a w dniu 16 listopada 2012 r. wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 35.935,22 CHF. W dniu 13 lutego 2013 r. Bank wystawił przeciwko pozwanym Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...), któremu postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w B. nadał sądową klauzulę wykonalności. Na podstawie tego tytułu przeciwko pozwanym prowadzone było postępowanie egzekucyjne, które postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. z dnia 25 lutego 2014 r. zostało umorzone.

Pismem z dnia 6 lutego 2015 r. (...) S.A. poinformował M. Ż. i P. Ż., że w dniu 23 grudnia 2014 r. zawarł z (...) Niestandardowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym umowę sprzedaży wierzytelności, na mocy której Bank zbył na rzecz Funduszu wierzytelność przysługującą mu w stosunku do pozwanych z tytułu umowy kredytu, wraz z hipoteką umowną zwykłą kwocie 36.455,55 CHF oraz hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 10.572,11 CHF, zabezpieczającą powołaną wierzytelność oraz wpisaną do księgi wieczystej numer (...). W treści pisma Bank wskazał, że przeniesienie w/w wierzytelności stało się skuteczne z dniem 20 stycznia 2015 roku.

W dniu 22 marca 2018 r. (...) Niestandardowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. zawarł ze stroną powodową umowę przelewu wierzytelności. Przedmiotem ww. umowy były wierzytelności, które Fundusz nabył na podstawie odrębnej umowy z bankiem (...) S.A., wskazane w załączniku nr 1. Strony ustaliły, że z tytułu nabycia portfeli wierzytelności nabywca zapłaci funduszowi określoną w przedmiotowej umowie cenę. Cena miała być uiszczona przez nabywcę tj. powoda na rachunek bankowy Funduszu w terminie 3 dni roboczych od daty podpisania ww. umowy przelewu wierzytelności. Następnie, w dniu 8 stycznia 2019 r. strona powodowa zawarła z w/w Funduszem Sekurytyzacyjnym aneks nr (...) do Umowy przelewu wierzytelności, zgodnie z którym strony zmieniły załącznik nr 1 do Umowy.

Pismami z dnia 20 kwietnia 2018 r. oraz z dnia 24 kwietnia 2018 r. strona powodowa zawiadomiła pozwanych o zmianie wierzyciela.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał zgłoszone roszczenie za bezzasadne. Ocenił, że powodowy Fundusz nie sprostął wymogom określonym art. 6 k.c. i nie wykazał, iż przysługuje mu dochodzona pozwem wierzytelność. Przede wszystkim powód nie wykazał, iż doszło do szeregu skutecznych czynności przenoszących wierzytelność z pierwotnego wierzyciela pozwanych, tj. (...) S.A. na rzecz (...) Niestandardowany Fundusz Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W., a następnie z (...) Niestandardowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. na stronę powodową.

Odwołując się do treści art. 509 k.c. Sąd wskazał, iż dla wykazania cesji wierzytelności Banku na rzecz (...) Niestandardowany Fundusz Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. nie było wystarczające przedłożenie jedynie dokumentu zawierającego oświadczenie Banku. Z kolei wykazując kolejną umowę przelewu wierzytelności strona powodowa nie dołączyła załącznika nie wykazała, jakie konkretnie wierzytelności są objęte cesją, w tym, czy przedmiotową czynnością objęta jest także wierzytelność przeciwko pozwanym.

W tych warunkach istnieją wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy okoliczności faktycznych przytoczonych w pozwie.

Sąd uwzględnił także podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia. Wskazał, że roszczenie strony powodowej wynikające z umowy kredytu zawartej przez pozwanych z (...) S.A. w dniu 30 maja 2008 roku należy zakwalifikować

jako roszczenie związane z prowadzeniem przez bank działalności gospodarczej, w związku z czym uległo ono przedawnieniu po upływie trzech lat od dnia jego wymagalności. W ocenie Sądu jest to wierzytelność pieniężna, w związku z czym uległa przedawnieniu za zasadach ogólnych, zgodnie z treścią art. 118 k.c.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł powód, zarzucając naruszenie przepisów postępowania tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. polegające na błędnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wyrażającej się w uznaniu, że strona powodowa nie wykazała legitymacji czynnej;

- art. 233 § 2 k.p.c. poprzez błędne jego zastosowanie i przeprowadzenie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, a w rezultacie przyjęcie, że nie została wykazana cesja wierzytelności przysługującej (...) w W.;

- art. 129 § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 244 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i odmówienie mocy dowodowej poświadczonych przez radcę prawnego wyciągu do umowy cesji;

- art. 129 § 4 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie wezwania powoda do przedłożenia: umowy cesji pomiędzy pierwotnym Bankiem a (...) Niestandaryzowanym Funduszem Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W. oraz oświadczenia o zapłacie ceny;

- art. 209 § 3 k.p.c. poprzez brak uwzględnienia pisma procesowego złożonego przez stronę powodową w odpowiedzi na wezwanie Sądu.

Apelujący zarzucił także naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu, że strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne;

- art. 65 k.c. w zw. z art. 509 k.c. poprzez błędną wykładnię prowadzącą do uznania umowy cesji za nieskuteczną;

- art. 511 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że nie został spełniony wymóg stwierdzenia przelewu wierzytelności pismem, mimo przedłożenia przez powoda do akt sprawy umowy cesji wraz z wyciągiem z załącznika do umowy cesji;

- art. 79 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez błędną wykładnię polegającą na tym, iż pomimo wpisu w księdze wieczystej nie doszło do przeniesienia wierzytelności hipotecznej, która wynikała z przedmiotowego powództwa;

- art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez jego niezastosowanie, czego skutkiem było uznanie, iż wierzytelność w stosunku do pozwanych jest przedawniona.

W uwzględnieniu podniesionych zarzutów powodowy Fundusz wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 156.979,92 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie – o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zasadnicza część zarzutów podniesionych w apelacji powoda jest zasadna.

Przede wszystkim trafnie podnosi apelujący, że Sąd I instancji naruszył przepis art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, zgodnie z którym przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Skoro zatem poza sporem pozostaje, że wierzytelność będąca przedmiotem roszczenia jest zabezpieczona hipoteką, jak też powodowy Fundusz został ujawniony w księdze wieczystej jako wierzyciel hipoteczny, to brak było podstaw do nieuwzględnienia zgłoszonego w pozwie roszczenia z odwołaniem się do przedawnienia.

Zasadnie odwołuje się także powód do treści art. 79 ustawy o księgach wieczystych. Z przepisu tego wynika, że w razie przelewu wierzytelności hipotecznej na nabywcę przechodzi także hipoteka, chyba że ustawa stanowi inaczej. Do przelewu wierzytelności hipotecznej niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Zważyć zatem należy, że powodowy Fundusz uzyskał wpis w księdze wieczystej jako wierzyciel hipoteczny, a tym samym wykazał, iż w sposób skuteczny doszło do przelewu wierzytelności.

W tym stanie rzeczy oraz przy przedłożeniu przez powoda dokumentów (poświadczonych za zgodność) nie sposób było zakwestionować skuteczności przelewu spornej wierzytelności przez Bank (...) S.A. na rzecz (...) w W., a następnie przez ten Fundusz na rzecz strony powodowej. W tym zakresie ustalenia i ocena prawna Sądu I instancji muszą ulec modyfikacji.

Pomimo tego apelacja strony powodowej nie może odnieść zamierzonego skutku. Zważyć bowiem należy, że zgłoszonym w niniejszej sprawie roszczeniem powód domagał się zasądzenia od pozwanych świadczenia pieniężnego określonego w walucie obcej (kwoty 41.209,65 CHF), z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do nieruchomości obciążonej powołaną w petitum pozwu hipoteką. Oceniając takiej treści roszczenie Sąd orzekł, oddalając powództwo wyrokiem z dnia 26 września 2019r.

Przed wydaniem zaskarżonego wyroku powód nie zmodyfikowała w sposób skuteczny zgłoszonego roszczenia. Jakkolwiek w aktach sprawy zalega pismo powoda wskazujące, że domaga się zasądzenia od pozwanych świadczenia pieniężnego wyrażonego w walucie polskiej (156.979,92 zł) z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości obciążonej hipoteką, to pismo to zostało złożone już po wydaniu przez Sąd Okręgowy wyroku. Pismo datowane jest bowiem na dzień, w którym doszło do ogłoszenia wyroku, zaś nadane zostało dzień po wydaniu wyroku – bo w dniu 27 września 2019 r.

Z kolei w apelacji, we wniosku apelacyjnym, po raz kolejny powód dokonał zmiany powództwa, bo wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanych kwoty 156.979,92 zł, ale już bez ograniczenia rzeczowego pozwanych do nieruchomości obciążonej hipoteką.

Odnosić zatem należy, że zgodnie z art. 383 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. W sprawie nie zachodzą także szczególne okoliczności uzasadniające zmianę żądania w warunkach określonych zd. 2 cyt. przepisu – nie doszło w sprawie do zmiany okoliczności, jak też powód nie dochodzi świadczeń powtarzających się.

Po drugie, żądane w apelacji świadczenie jest innym niż to, które zostało zgłoszone w pozwie i co do którego wyrokował Sąd I instancji. Roszczenie wyrażone w walucie obcej jest innym roszczeniem niż żądane świadczenie pieniężne wyrażone w walucie polskiej. Wynikający z art. 187 § 1 k.p.c. wymóg ścisłego określenia żądania wraz z powołanymi na jego uzasadnienie okolicznościami faktycznymi określa zakres prawa podmiotowego poddanego ochronie, identyfikując zgłoszone roszczenie procesowe. Tym samym określa granice rozpoznania sprawy i zakres orzekania przez Sąd. Stąd określony art. 321 k.p.c. zakaz orzekania co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem. W wypadku roszczeń pieniężnych żądanie jest dokładnie określone wtedy, gdy wskazuje konkretną sumę, wyrażoną za pomocą liczby jednostek pieniężnych oraz nazwy waluty. Wskazanie przez powoda żądanej, w ten sposób określonej kwoty, wiąże sąd. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 kwietnia 1998 r., II CKN 712/97). Po drugie, powód domagał się w pozwie zapłaty z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do wartości nieruchomości obciążonej hipoteką, w apelacji zaś dochodzi zapłaty bez tego ograniczenia. Także i z tego względu określone we wniosku apelacyjnym żądanie jest innym, niż to, o którym orzekł Sąd I instancji zaskarżonym wyrokiem.

Skoro zatem w apelacji powód dochodzi innego roszczenia niż objęte zaskarżonym wyrokiem, to apelacja nie mogła odnieść skutku.

Zważyć także należy, że z treści dołączonej do akt umowy kredytowej nie wynika, w jakiej walucie miała nastąpić spłata świadczenia kredytowego. Jakkolwiek kwota udzielonego kredytu została określona we frankach szwajcarskich, to już

koszty kredytu zostały określone w części w złotych polskich, zaś w samej umowie nie wskazano waluty, w jakiej będzie następowała spłata należności kredytowych. Niezależnie zatem od tego, że apelacja nie mogła odnieść skutku z uwagi na dochodzenie w niej innego żądania niż to, które było objęte wyrokiem, to w sprawie nie wykazano, w jakiej walucie istnieje zobowiązanie pozwanych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

SSA Józef Wąsik SSA Paweł Rygiel SSA Sławomir Jamróg